

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ЯК КЛЮЧОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ

Чернова Л. О.,

директор (Молочанська ЗОШ I-III ст. Токмацької РР, Запорізька обл.),
Україна

Ключові слова / Keywords: медіаграмотність / media literacy, медіаосвіта / media education, медіасередовище / media environment, медіаімунітет / media immunity.

Сучасне життя важко уявити без медіа – засобів масової комунікації (телебачення, радіо, преса, Інтернет, кінематограф тощо), роль яких з кожним роком зростає. Для пересічних українців уже звичними стали web-технології, хмарні обчислення і big data, смартфони, «розумні речі», штучні інтелекти й інші гаджети [2; 3].

Не викликає жодних заперечень і той факт, що медіа мають великий вплив на освітній процес. Останнім часом вони навіть стають джерелом стихійного соціального навчання або виконують роль засобу дистанційної освіти. У світлі викладеного вище варто звернути увагу на проблему низького рівня захисту молодшого школяра від медіаконтенту, що може завдати шкоди не тільки фізичному здоров'ю дитини, а й моральному її розвитку та становленню. Вважаємо, що розв'язати цю проблему спроможний лише медіаграмотний педагог.

У Концепції впровадження медіаосвіти в Україні зазначається, що медіаграмотність – це рівень медіакультури, який

стосується вміння користуватися інформаційно-комунікативною технікою, виражати себе і спілкуватися за допомогою медіазасобів, свідомо сприймати і критично тлумачити інформацію, відділяти реальність від її віртуальної симуляції, тобто розуміти реальність, сконструйовану медіаджерелами, осмислювати владні стосунки, міфи і типи контролю, які вони культивують [1].

Міністр освіти і науки нашої держави Лілія Гриневиц визначила, що медіаграмотність є необхідним умінням сучасної особистості. Вона вважає найбільш продуктивним шлях розвитку сучасного закладу освіти, коли медіаграмотність є не окремим предметом, а пронизує наскрізно всі предмети й різні теми. Отже, на перший план, на думку пані Гриневиц, виходить підготовка вчителя, оскільки навчання впродовж життя є особливо важливим саме для педагогів, які мають бути лідерами змін.

Отже, медіаграмотний вчитель має володіти такими компетенціями:

- бути готовим до педагогічної діяльності в умовах реформування сучасно-

го загальноосвітнього навчального закладу, реалізації концепцій упровадження медіаосвіти в Україні та «Нова українська школа»;

- володіти системою теоретичних знань і професійних умінь, які допоможуть йому формувати медіаграмотну особистість школяра, виховувати свідомого громадянина України;
- співвідносити теоретичні знання із практичними потребами сучасної школи, втілювати нові методичні ідеї у практику викладання предметів закладу освіти;
- розвивати власні пізнавальні інтереси, прагнення до вдосконалення своєї професійної підготовки.

У результаті українське суспільство одержить можливість забезпечити сучасний освітній заклад медіаосвіченими і медіаграмотними вчителями, які здатні:

- критично аналізувати медіаповідомлення з метою виявлення в них пропаганди;
- свідомо сприймати і критично тлумачити інформацію, відділяти реальність від її віртуальної симуляції, розуміти структурні елементи, які впливають на інформацію;
- виявляти медіакомпетентність (знати види медіа та розуміти їх вплив на людину (дитину) і суспільство);
- користуватися різними медіатехнологіями, вести пошук необхідної інформації, робити правильний вибір її та створювати медіапродукти освітнього спрямування [2].

Отже, наявність медіаграмотних педагогів у сучасному закладі освіти, дозволить організувати безпечний повноцінний освітній процес, використовуючи інформаційно-технічні досягнення останнього покоління, а, також вирішити педагогам основні фахові завдання, як-от:

- формувати інформаційну культуру учнів – показник загальної та фахової культури людини;
- ознайомлювати школярів із розмаїттям засобів опрацювання інформації;
- виробляти медіаімунітет як спроможність протистояти агресивному медіасередовищу і збереженню відчуття психологічного благополуччя при споживанні медіапродукції;
- формувати рефлексію і критичне мислення як психологічні механізми, які забезпечують свідоме споживання дітьми медіапродукції на основі ефективного орієнтування в медіапросторі й осмислення власних медіа потреб.

ЛІТЕРАТУРА

1. Концепції впровадження медіаосвіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya/
2. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О.В. Волошенко; за наук. ред. В. В. Різуна. – К.: Центр вільної преси, 2012. – 352 с.
3. Фёдоров А. В. Медиаобразование и медиаграмотность: учеб. пособ. для вузов / А. В. Фёдоров. – Таганрог: Изд-во Кучма, 2004. – 340 с.